

Aluehallintouudistus

Järvenpää 11.11.2021

Olli Savela

Hyvinvointialueet tulevat

- 21 hyvinvointialuetta + Helsinki + HUS
- Aloittavat 1.1.2023
- Aluevaltuustot valitaan 23.1.2022 paitsi Helsingissä
- Aluevaltuustojen toimikausi alkaa 1.3.2022
- Sitä ennen väliaikainen toimielin (VATE) valmistelee siirtymää
- Aluehallitus ja tarkastuslautakunta pakollisia elimiä, jäsenmäärä?
- Rahoitus tulee pääosin valtiolta

Hyvinvointialueille siirtyvät tehtävät

- Keusoten oma toiminta eli sosiaali- ja terveyspalvelut (pl. HUS)
  - Pelastustoimi
  - Koulujen kuraattori- ja psykologipalvelut
  - Kehitysvammaisten erityishuoltopiiri ETEVA puretaan
  - Ridasjärven päihdehuollon kuntayhtymä puretaan
  - Muut myöhemmin siirrettävät tehtävät
- ^a
Kunnille jää:
- Ympäristöterveydenhuolto
  - Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Mistä aluevaltuusto ja aluehallitus päättävät?

- Palveluverkko, esimerkiksi terveysasemat
- Tuottaako palvelun julkinen vai yksityinen
- Henkilöstön määrä, palkkaus, työolot
- Asiakasmaksut (laki määrää maksimin)
- Ym.

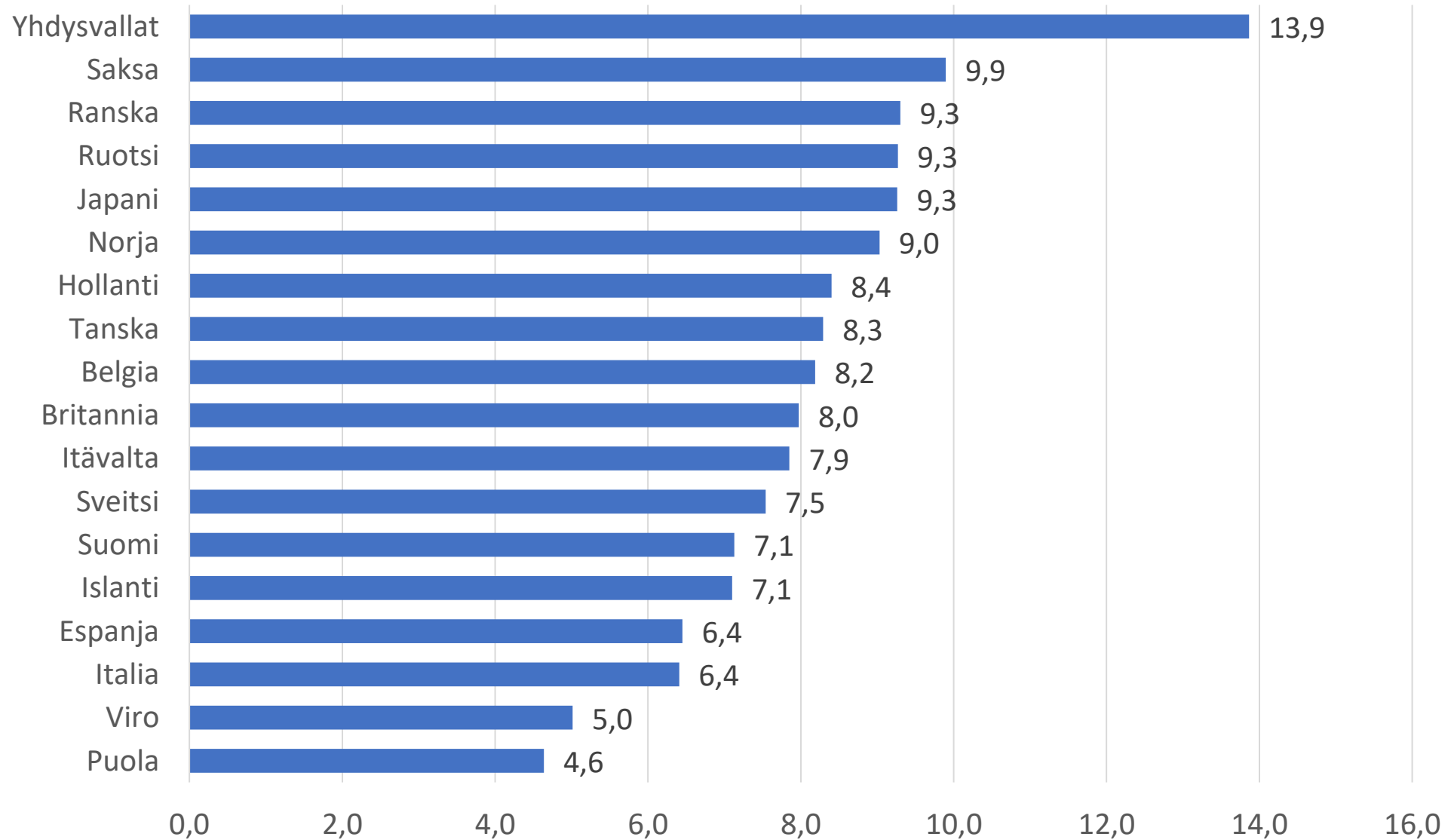
Hyvinvointialueiden rahoitus

- Rahoitus pääosin valtiolta, noin 93 % (noin 20 miljardia euroa)
- Asiakasmaksuista noin 7 %
- Ei toistaiseksi verotusoikeutta → rahoitus tulee olemaan tiukka
- Vuonna 2023 kuntien veroprosenttia lasketaan noin 12 %-yksikköä
- Valtion ansiotuloveroa korotetaan vastaavasti → yksilötasolla ei juuri muutosta verotukseen
- Lisäksi pienennetään kuntien valtionosuuksia ja kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta
- Kuntien menoja ja tuloja pienennetään yhtä paljon koko maan tasolla

Miten valtion rahoitus määräytyy

- Vuonna 2023 perustuu kuntien sote-menoihin 2021 ja 2022
- Asteittain siirrytään ”tarveperustaiseen” rahoitukseen (THL:n indikaattorit)
- Kustannusten nousu ja palvelutarpeen muutos otetaan huomioon
- Vuodesta 2025 alkaen vain 80 % palvelutarpeen kasvusta otetaan huomioon
- Valtiolta voi hakea lisärahoitusta, jos rahat eivät riitä, onnistuuko?
- Siirtymätasaus: vuoteen 2029 mennessä rahoitus voi kasvaa enintään 200 euroa/asukas tai vähentyä enintään 100 euroa/asukas
- Kunnilla vastaava muutos +/- 60 euroa/asukas vuoteen 2027 mennessä

Julkisen terveydenhoidon menot, prosenttia bruttokansantuotteesta vuonna 2019, lähde: <https://stats.oecd.org>

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

- VM:n laskelman (lokakuu 2021) mukaan menetys nykytilanteeseen verrattuna olisi 112 euroa/asukas, laskelma muuttuu vielä
- Siirtymätasauksen takia menetys nousee asteittain 100 euroon/asukas eli noin 20 miljoonaa euroon vuoteen 2029 mennessä
- Keusoten budjetti on noin 700 miljoonaa euroa eli menetys noin 3 %
- Mitä suuremmat sote-menot ovat 2021 ja 2022, sitä suurempi on valtion rahoitus jatkossa
- Viime kädessä hallitus ja eduskunta päättävät sote-rahoista
- Vaadittava rahoituksen lisäämistä

Keusoten taloudesta

- Talousarvio alibudjetoitu joka vuosi, myös ilman korona
- 2020: ylitys 57 miljoonaa euroa (josta korona 24,5), kunnat maksoivat (saivat koronatukea)
- Vuoden 2021 ennuste: ”oman toiminnan” ylitys 63 miljoonaa euroa (josta korona 38 miljoonaa), arvioitu valtion korona-avustus Keusotelle 30 miljoonaa → ylitys 33 miljoonaa euroa
- Työvoiman vuokraukseen ja lääkäripalvelujen ostoihin 2021 varattu 2,8 miljoonaa euroa, syyskuun lopussa käytetty jo 7,8 miljoonaa
- Valitetaan henkilöstön saatavuusongelmia, mutta yksityiseltä saadaan työvoimaa → ongelmia johtamisessa, palkoissa, työoloissa

Keusoten ”tuottavuusohjelma 2020 - 2022”

- Vuoteen 2022 mennessä 40 miljoonan euron säästö vuodessa
- 2020 tavoite 8 miljoonaa, saavutettiin suunnilleen
- 2021 tavoite 12 miljoonaa euroa, syyskuun loppuun mennessä 2,8 miljoonaa euroa saavutettu
- 2022 tavoite 20 miljoonaa euroa, tuskin onnistuu
- Sisältää hyviäkin tavoitteita, mutta pääpaino säästöissä
- Esimerkiksi tehostettua palveluasumista vähennetään ja tavallista palveluasumista lisätään, mikä ei ole onnistunut käytännössä:
- ”2020-21: Tehostettua palveluasumista jo onnistuttiin vähentämään 100 paikan verran ja nyt kaikki ja enemmänkin on palautunut” (palveluverkkosuunnitelma)

Palveluverkkosuunnitelma valtuustoon 18.11.

- Nykyiset terveysasemat säilyvät toistaiseksi
- Myös Järvenpään JUST:iin päivystys 24/7, aikataulu?
- Tehostettua palveluasumista vähennetään 40 paikkaa ja tavallista palveluasumista lisätään 60 paikkaa (sama kustannus)
- Suurin osa palveluasumisesta ostetaan jo nyt yksityisiltä
- Omia paikkoja saatava lisää: uudisrakennus, peruskorjaus, käyttötarkoituksen muutos? Kuka tekee: kunnat? Keusote?

Palveluverkkosuunnitelma

- Potilaita ohjataan erikoissairaanhoidon jälkeen kotisairaalaan (tavoite 20 %) ja Kiljavalle kuntoutukseen (10 %), tk-sairaalaan 70 %
- Hyrylän akuuttiosasto (terveyskeskussairaala) aiotaan lopettaa, Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi ja Mäntsälä jäisivät (yht. 240 ss)
- Erikoistuminen lyhentäisi hoitoaikaa?
- Kiljavalla 118 kuntoutuspaikkaa
- Riittävätkö paikat? HUS:iin jäänyt usein potilaita jonoon (kallista)
- Kotisairaala sisältää vain terveydenhoidon, kotihoito järjestettävä erikseen

Palveluverkkosuunnitelma

- Alueelle kaksi ”täyden palvelun” perhekeskusta (Hyvinkää + Tuusula?)
- Hallintoa aiotaan siirtää Hyvinkäällä kaupungin tiloista yksityisiin vuokratiloihin (Rentto oy), jos monitoimihalli toteutuu (epävarmaa)
- Keusote haluaisi itselleen vain vanhusten ”vaativan” päivätoiminnan, muun päivätoiminnan haluaa siirtää kunnille, kunnat haluavat pitää Keusotella

Muuta

- Keusoten toiminta hyvin viranhaltijajohtoista, laajat valtuudet esimerkiksi hankintoihin ja sopimukseen
- Päätöksenteko on siirtynyt kauemmaksi kuntalaisista
- Lääkärin ja hoitajan vastaanotoissa heinäkuusta alkaen osa ruuhka-aikojen puhelusta on ohjattu Terveystalolle (1 800 puhelua/kk), potilas ei voi itse valita kummalle päätyy, Terveystalo valitsee?

Henkilöstökysely ("Mitä kuuluu" 10-11/2020)

- Työ on hallittavissa, samaa mieltä lääkäreistä 26 %, hoitajista 25 %, sosiaalityöntekijöistä 47 %
- Palautuu hyvin työpäivän rasituksesta: 36 % samaa mieltä
- Ei vaikutusmahdollisuuksia muutokseen työssä: 53 %
- Kokee epävarmuutta työmäärän lisääntymisestä yli sietokyvyn: 54 %
- Kokee työnsä mielekkääksi: 61 %
- Päätöksiä tehdään ja valmistellaan yhdessä: 52 %
- On itse kokenut työpaikkakiusaamista: 18 %

Aluevaalit 23.1.2022

- Aluevaltuustoon valitaan 59 – 89 jäsentä, Keski-Uudellamaalla 69
- Ehdokkaita saa olla yhdellä listalla 1,25 -kertainen määrä → 86
- Valitsijayhdistyksen pitää kerätä 50 eri nimeä joka ehdokkaalle
- Ehdokasasettelu päättyy 14.12.2021
- Ehdokkaat vahvistetaan 23.12.2021
- Ennakkoäänestys 12. – 18.1.2022
- Vaalit 23.1.2022
- Toimikausi alkaa 1.3.2022